

rodnak”, az alapkutatástól a kommunikáció és a döntés kevésbé skrupulózus területéig. A lehetséges valószínűvé válik, a valószínűség pedig bizonyossággá lesz.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy a vita ideologizálása nemcsak a felmelegedés elméletének híveire, de annak ellenzőire is jellemző. Azok, akik megkérdőjelezzik a felmelegedés veszélyét, általában a kapitalista fejlődés támogatói. Liberális, sőt ultraliberális érzelműek, és teljes mértékben hisznek a technológiában és az iparban, a gazdasági fejlődésben és a profitban; a társadalom és a környezet számukra a második helyre sorolódik: csak az akadálymentes és korlátlan fejlődés oldhatja meg a nehézségeket (beleértve esetleg a környezeti problémákat is). Valamivel konkrétan szólva, sokan a felmelegedést vitatók közül érdekeltek a szén-dioxid-kibocsátással „megvádolt” iparágakban. Ezzel magyarázható az amerikai kormány álláspontja is; az ország gazdasági struktúrája, nyilván munkahelyek, de profit is múlhat ezen a kérdéskörön.

Viszont azok, akik a vészhelyzetet hirdetik, elsőbbséget adnak a társadalomnak és a környezetnek a gazdasági fejlődéssel szemben, elutasítják az ultraliberálisok *laissez-faire* elvét. Nincs ínyükre a globalizáció (amely gazdasági és társadalmi egyenlőtlenséget, továbbá ökológiai üzemzavarokat okoz, ideértve a felmelegedést), és főleg a kapitalizmust nem kedvelik (elsősorban az amerikai kapitalizmust). A kommunizmus bukását követően és a mindenféle forradalmi mozgalmak apálya után ők kezdték képviselni az antikapitalista álláspontot. Erre az ideológiai megújulásra sem Lenin,

sem Trockij, sem Mao nem gondolt volna a maga korában: hogy a kapitalizmus ellen a felmelegedés révén lehet harcolni. Időnként azzal vádolják őket, hogy diabolizálják a szén-dioxidot, megfélemezve a metánról inkább ideológiai okokból, mint a légköri fizika okán; a szén-dioxid jelképezi a kapitalista nagyipart. A főleg a szarvasmarhatenyésztésből, rizstermesztésből felszabaduló metán az agrártevékenység, a paraszt, a harmadik világ szimbóluma; ők a potenciális szövetségesek, akiknek ódzkodnak felróni a „kibocsátásaikat”.

Felvázoltam két „modellt” – a valóság nyilván jóval bonyolultabb. A tudományos érvek, az ideológiai opciók, a gazdasági érdekek, a médiastratégiák a legkülönbözőbb módon ötvöződnek. Margaret Thatcher volt az első politikai vezető, aki terítékre tűzte az üvegházhatás kérdését. Egyáltalán nem antikapitalista megfontolásból tette: éppen a széntermelést igyekeztek csökkenteni, és bányabezárásokat helyeztek kilátásba. Thatchernek az egészségesebb bolygóra vonatkozó felhívása a gazdasági stratégia része volt.

Nem a történész tisztje, hogy bárkinek a pártjára álljon ebben a vitában; az atmoszféra kérdése nem az ő kompetenciájához tartozik. A történész csupán annyit tehet, hogy azokról beszél, akik a légkörről beszélnek. A felmelegedés vagy a nem felmelegedés, avagy a lehülés fizikai jelenség, ám e valós vagy feltételezett jelenségek körüli hadviselés társadalmi és kulturális jelenség; íme, így halad kézen fogva a történelem és a meteorológia.